

[Etusivu](#) > ... > [Perhe- ja Perintöoikeudelliset Asiat](#) > [Perintöasiat](#) > [Periminen](#) > Belgium

Sisällön tuottaja:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

Periminen

Sivu on laadittu yhteistyössä [Euroopan unionin notaarien liiton \(CNUE\)](#) kanssa.

1 Miten kuolemanvaraismääräys (testamentti, yhteinen testamentti, perintösopimus) laaditaan?

Belgian lainsäädäntö tuntee seuraavat kolme testamenttimuotoa: virallisesti vahvistettu testamentti (*testament authentique, notarieel testament*) eli notaarin vahvistama testamentti, testamentintekijän omakätisesti laatima, päiväämä ja allekirjoittama holografinen testamentti (*testament olographe, eigenhandig testament*) ja kansainvälinen testamentti.

Testamentintekijän on kyettävä ilmaisemaan tahtonsa pätevästi ja vapaasti (siviililain 901–904 §).

Tulevaa jäämistöä koskevat perintösopimukset on periaatteessa kielletty, eräin poikkeuksin.

Rajat ylittävässä tilanteessa testamentti on periaatteessa pätevä Belgiassa, jos se on laadittu tekopaikan lain mukaan (*locus regit actum* -sääntö) tai jonkun 5 päivänä lokakuuta 1961 tehdyssä Haagin yleissopimuksessa nimetyin kolmen muun lain mukaan.

2 Miten kuolemanvaraismääräys rekisteröidään?

Notaarilla, joka ottaa vastaan virallisesti vahvistetun tai kansainvälisen testamentin tai jonka haltuun holografinen testamentti talletetaan, on velvollisuus rekisteröidä se testamenttien keskusrekisteriin, jota ylläpitää Belgian kansallinen notaariliitto (*Fédération royale du Notariat belge, Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat*). Holografisen testamentin tekijä voi kieltää notaaria rekisteröimästä tämän haltuun tallettamaansa testamenttia keskusrekisteriin.

3 Sovelletaanko kuolemanvaraismääräysten sisältöön rajoituksia (esimerkiksi lakiosa)?

Belgian lainsäädännössä lakiosa tarkoittaa, että tietty vähimmäismäärä perinnöstä (lakiosa) kuuluu automaattisesti perittävän eloonjääneelle puolisolle, lapsille, isälle ja äidille.

Jos lapsia (tai muita rintaperillisiä) on vain yksi, lakiosa on puolet perinnöstä. Jos lapsia on kaksi, lakiosa on 2/3, ja jos lapsia on kolme tai enemmän, lakiosa on 3/4.

Jos perittävällä ei ole rintaperillisiä, isällä ja äidillä on kummallakin oikeus neljäsosaan perinnöstä. Eloonjääneelle puolisolle tehdyt lahjoitukset voivat kuitenkin käsittää koko perinnön, jos rintaperillisiä ei ole.

Eloonjäänyt puoliso saa aina vähintään käyttöoikeuden joko puoleen perintöomaisuudesta tai pääasiallisena asuntona toimivaan kiinteistöön ja sen irtaimistoon, myös siinä tapauksessa että niiden arvo olisi yli puolet perinnöstä.

Jos testamentintekijä on päättänyt olla ottamatta lakiosaa huomioon testamentissaan ja perilliset hyväksyvät tämän, testamentti voidaan panna täytäntöön. Ne, joiden lakiosaa ei ole noudatettu ja jotka haluavat vaatia sitä, voivat nostaa peräyttämiskanteen.

4 Jos kuolemanvarais määräystä ei ole laadittu, kuka perii ja kuinka paljon?

Jos perittävä ei ollut naimisissa eikä hänellä ollut lapsia, ensisijaisia perillisiä ovat ylenevää polvea olevat sukulaiset ja sisarukset. Perittävän isä ja äiti saavat kumpikin neljäsosan ja sisarukset tai tilanteen mukaan näiden jälkeläiset jäljelle jäävän osan. Jos jompikumpi vanhemmista on kuollut, hänen osuutensa siirtyy sisaruksille. Jos perittävällä ei ole ylenevää polvea olevia sukulaisia eikä sisaruksia eikä näiden jälkeläisiä, puolet perinnöstä siirtyy hänen äidinpuoleisille sukulaisilleen ja toinen puoli isänpuoleisille sukulaisille (enot, sedät, tädit, serkut jne.).

Jos perittävä ei ollut naimisissa, mutta häneltä jää lapsia, nämä sulkevat pois kaikki muut perheenjäsenet. Perintö jaetaan lasten kesken yhtä suuriin osiin. Jos joku lapsista on kuollut ennen perittävää (tai luopunut perintöoikeudestaan tai menettänyt sen) ja hänellä on jälkeläisiä, nämä ovat perinnön suhteen kyseisen lapsen sijaantuloja.

Jos perittävältä jää puoliso ja lapsia, eloonjäänyt puoliso saa käyttöoikeuden kaikkeen kuolinpesän perintöomaisuuteen. Käyttöoikeus kattaa myös omaisuudesta saatavat tulot. Lapset saavat pelkän omistusoikeuden yhtä suurina osuuksina.

Jos perittävältä jää puoliso, mutta ei lapsia, eloonjäänyt puoliso on ainoa perillinen, ellei perittävällä ole ylenevää polvea olevia sukulaisia ja sivusukulaisia neljänteen asteeseen saakka. Jos tällaisia sukulaisia on, eloonjäänyt puoliso saa periaatteessa hallintaoikeuden ja muut perilliset pelkän omistusoikeuden. Eloonjääneen puolison osuus riippuu tässä tapauksessa kuitenkin myös puolisoitten aviovarallisuussuhteista: jos avioliiton aikana kertynyt varallisuus on yhteistä, eloonjäänyt puoliso saa täyden omistusoikeuden ensimmäisenä kuolleen puolison tähän omaisuuteen.

Jos perittävältä jää kumppani, jonka kanssa hän on ollut rekisteröidyssä parisuhteessa (*cohabitation légale, wettelijke samenwoning*), rekisteröidyn parisuhteen eloonjäänyt osapuoli perii elinikäisen hallintaoikeuden perheen yhteisenä asuntona olleeseen kiinteistöön ja sen irtaimistoon. Häneltä voidaan kuitenkin evätä tämä hallintaoikeus testamentilla tai muiden hyväksi elävien kesken tehdyllä lahjoituksella.

Jos perittävältä jää kumppani, jonka kanssa hän ei ole rekisteröinyt parisuhdetta vaan ainoastaan elänyt yhdessä (*cohabitation libre, union de fait / feitelijke samenwoning*), kumppani voi periä hänet vain jos perittävä on tehnyt hänen hyväkseen testamentin. Belgian lainsäädännön mukaan tällaisella kumppanilla ei ole automaattisesti mitään perintöoikeutta.

5 Mikä on toimivaltainen viranomainen

5.1 perintöasioissa?

Perintöasioihin liittyvät menettelyt eivät kuulu minkään tietyn viranomaisen vastuulle.

Lain mukaan holografinen tai kansainvälinen testamentti on kuitenkin toimitettava notaarille. Lisäksi tietyissä tilanteissa voi olla tarpeen kääntyä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen (tai rauhantuomarin) puoleen: kun perillinen on vajaavaltainen (esim. alaikäinen), kun perintö otetaan vastaan sillä ehdolla, että perillinen vastaa pesän veloista perinnön määrään saakka (*succession acceptée sous bénéfice d'inventaire, nalatenschap aanvaard onder beneficie van inventaris*), kun jäämistöllä ei ole perillistä, kun testamenttisaannon pätevyys on vahvistettava tuomioistuimen päätöksellä, kun tuomioistuimen on nimettävä notaari hoitamaan pesänjako (esimerkiksi jos perilliset eivät pääse sopimukseen perinnönjaosta).

5.2 vastaanottamaan perinnön vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Perittävän kuollessa kuolinpesään kuuluvan omaisuuden omistusoikeus siirtyy automaattisesti perillisille.

Perilliset voivat kuitenkin ottaa perinnön vastaan joko sellaisenaan tai sillä ehdolla, että he vastaavat pesän veloista vain perinnön määrään saakka, tai luopua perinnöstä.

Perinnön vastaanottaminen voi tapahtua joko nimenomaisesti tai hiljaisesti. Nimenomainen vastaanottaminen tarkoittaa, että ilmoittautuu perilliseksi virallisella tai yksityisellä asiakirjalla. Hiljainen vastaanottaminen taas tarkoittaa, että perillinen toteuttaa teon, joka edellyttää perinnön vastaanottamista ja jonka hän voi toteuttaa ainoastaan perillisen ominaisuudessa.

Perinnön voi ottaa vastaan ”sillä ehdolla, että pesän veloista vastataan perinnön määrään saakka”, siviililain 793 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä säädetyn menettelyn mukaisesti.

Jos perillinen haluaa ottaa perinnön vastaan sillä ehdolla, että hän vastaa pesän veloista perinnön määrään saakka, hänen on tehtävä asiasta ilmoitus sen tuomiopiirin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon, jonka alueella perimys on alkanut, tai notaarille.

Perinnöstä voi myös luopua toimittamalla jäljennöksen kuolintodistuksesta perittävän kotipaikkakunnan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon ja allekirjoittamalla siellä perinnöstä luopumista koskevan ilmoituksen (siviililain 784 § ja sitä seuraavat pykälät) tai hoitamalla asian notaarin luona.

Perinnöstä luopumista koskeva ilmoitus on kirjattava perimyksen alkamispaikan tuomioistuimen kirjaamoon.

5.3 vastaanottamaan testamenttisaannon vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Ks. jäljempänä 7 kohta.

5.4 vastaanottamaan lakiosan vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Tätä varten ei ole erityistä menettelyä (ks. edellä 3 kohta).

6 Esitelmää lyhyesti kansallisen lainsäädännön mukainen perintöasian ratkaisumenettely, mukaan lukien kuolinpesän purkaminen ja sen omaisuuden jakaminen (kertokaa myös, aloittaako tuomioistuin tai muu toimivaltainen viranomainen perintöasioita koskevan menettelyn omasta aloitteestaan).

Belgian siviililain mukaan perintö siirtyy perillisille automaattisesti ilman erillistä menettelyä.

Perittävän kuollessa hänen omaisuutensa, oikeutensa ja kanneoikeutensa siirtyvät täysimääräisesti hänen perillisilleen, edellyttäen että nämä maksavat tietyt perimyksen liittyvät kulut (mm. hautauskulut, ks. siviililain 712 ja 724 §). [Tästä on kuitenkin poikkeuksia, ks. jäljempänä 7 kohta].

Kun on suoritettava perinnön jako tai ositus tai kun perilliset eivät pääse sopimukseen perinnönjaosta, perunkirjoituksen hoitaa tuomioistuimen nimeämä notaari, joka laatii menettelyn päätteeksi perukirjan. Jos perinnönjako tai ositus on riidaton, vain kiinteän omaisuuden jaosta on tehtävä notaarin asiakirja.

7 Miten ja milloin henkilöstä tulee perillinen tai testamentinsaaja?

Belgian lainsäädännön mukaan periaatteena on, että perilliset saavat omistusoikeuden perittävän koko kuolinpesään (varat ja velat). On kuitenkin otettava huomioon seuraavat seikat:

- holografisen tai kansainvälisen yleistestamentin (*legs universel, algemeen legaat*) saajan on vahvistettava testamenttisaannon pätevyys perhetuomioistuimen (*tribunal de la famille, familierechtbank*) presidentin

päätöksellä (ks. siviililain 1008 §).

- erityistestamentin (siviililain 1014 §), yleistestamentin (siviililain 1011 §), ja siinä tapauksessa, että perittäväällä on lakiosaan oikeutettuja rintaperillisiä, myös virallisesti vahvistetun yleistestamentin (siviililain 1004 §) saajan on erikseen pyydettävä perillisiä tunnustamaan perintöoikeutensa.
- tiettyihin ryhmiin kuuluvien testamentinsaajien on myös saatava julkiselta viranomaiselta valtuutus vastaanottaa heille osoitettu erityistestamentti (esim. kunnalle tai yleishyödylliselle laitokselle ja joissain tapauksissa säätiölle tai voittoa tavoittelemattomalle yhdistykselle osoitettu testamenttilahjoitus).

8 Ovatko perilliset vastuussa perittävän veloista? Millä edellytyksillä?

Kyllä, jos he ottavat perinnön vastaan sellaisenaan. Siinä tapauksessa heidän on vastattava kaikista perintöön liittyvistä kuluista ja veloista (siviililain 724 §).

Perillinen voi myös vastaanottaa perinnön sillä ehdolla, että hän on vastuussa pesän veloista vain saamiensa varojen määrään asti (siviililain 802 §). Tässä tapauksessa hänen on tehtävä asiasta ilmoitus sen tuomiopiirin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon, jonka alueella perimys on alkanut, tai notaarille.

Ei, jos he luopuvat perinnöstä saman ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon tai notaarille tehtävällä ilmoituksella (siviililain 785 §).

Lisäksi erityistestamentin saaja eli legataari ei periaatteessa ole vastuussa perintöön liittyvistä veloista (siviililain 1024 §), toisin kuin yleistestamentin saaja.

9 Mitä asiakirjoja ja/tai tietoja tavallisesti edellytetään kiinteän omaisuuden rekisteröintiä varten?

Kiinnityksistä 16 päivänä joulukuuta 1851 annetun lain (loi hypothécaire) 1 §:ssä säädetään kiinteistökauppojen julkistamisesta. Sen mukaan kaikki vastikkeettomat tai vastikkeelliset *inter vivos* -oikeustoimet, joilla siirretään muita esineoikeuksia kiinteään omaisuuteen kuin etuoikeuksia ja kiinnityksiä, kirjataan kiinnitysrekisteritoimistossa siinä tuomiopiirissä, jossa omaisuus sijaitsee.

Kyseisen lain 2 §:ssä täsmennetään lisäksi, että toimistossa on mahdollista kirjata ainoastaan sellaiset tuomiot, viralliset asiakirjat ja yksityiset sopimukset, jotka on tunnustettu tuomioistuimessa tai notaarin luona. Näitä asiakirjoja koskevat valtakirjat on laadittava samassa muodossa.

Kyseisessä laissa ei kuitenkaan säädetä omistusoikeuksien siirron julkistamisesta silloin kun siirto tapahtuu kuoleman vuoksi.

Sen sijaan laissa säädetään omistusoikeuksien jakoa koskevien sopimusten kirjaamisesta. Tällöin kaikki perilliset riippumatta siitä, ovatko he saaneet kiinteää omaisuutta vai eivät, merkitään asiakirjaan, joka tallennetaan kiinnitysrekisteritoimistoon. Näin on tehtävä myös silloin kun kiinteistö, jota ei ole jaettu perillisten kesken, myydään julkisella huutokaupalla tai yksityisellä sopimuksella (*vente de gré à gré, onderhandse verkoop*).

9.1 Onko jäämistön hoitajan nimittäminen pakollista tai pyynnöstä pakollista? Jos on, miten nimittäminen toteutetaan kummassakin tapauksessa?

Belgiassa ei periaatteessa ole erityistä järjestelmää kuolinpesän hallinnointia varten.

Siviililain 803 a §:n mukaan perillinen, joka ottaa perinnön vastaan sillä ehdolla, että hän vastaa pesän veloista perinnön määrään saakka, voi vapautua kuolinpesän hallinnoinnista ja realisoinnista. Tätä varten hänen on pyydettävä perhetuomioistuinta nimittämään jäämistönhoitaja, jolle kuolinpesän omaisuus siirretään realisoitavaksi tiettyjen sääntöjen mukaan.

Lisäksi siviililain 804 §:ssä säädetään, että jos kuolinpesän velkojina olevien perillisten tai testamentinsaajien edut voivat vaarantua perinnön ehdollisesti vastaanottaneen perillisen (*héritier bénéficiaire, beneficiair erfgenaam*) huolimattomuuden tai varallisuustilanteen vuoksi, se, jonka etua asia koskee, voi vaatia, että tämän tilalle nimitetään jäämistönhoitaja, jonka tehtävänä on realisoida jäämistö. Jäämistönhoitaja nimitetään väliaikais määräyksellä, jonka antamista varten kuullaan ensin perillistä.

Testamentin tekijä voi myös nimetä testamentin toimeenpanijan huolehtimaan testamentin täytäntöönpanosta.

9.2 Kenellä on oikeus toimeenpanna perittävän kuolemanvaraismääräys ja/tai hallinnoida jäämistöä?

Ks. edellinen kysymys.

9.3 Mitkä valtuudet jäämistön hoitajalla on?

Siviililain 803 a ja 804 pykälien nojalla nimitetyllä jäämistönhoitajalla on samat valtuudet kuin oli perillisellä, joka otti perinnön vastaan sillä ehdolla, että hän vastaa pesän veloista perinnön määrään saakka. Jäämistönhoitajalla on myös samat velvoitteet kuin perillisellä. Hänen ei tarvitse antaa vakuutta.

10 Mitä edunsaajan aseman ja/tai oikeudet osoittavia asiakirjoja kansallisen lainsäädännön mukaisesti tavallisesti annetaan perintöasioita koskevan menettelyn aikana tai sen päättyessä? Onko niillä todistusvoimaa?

Perillisen asema todistetaan todistuksella tosiseikan notorisuudesta (*acte de notoriété, akte van bekendheid*) tai yleisemmin perintötodistuksella (*acte d'hérédité, akte van erfopvolging*). Perintötodistuksen antaa notaari, tai tietyissä tapauksissa sen perintöverotoimiston verottaja, jolla on toimivalta vastaanottaa perintöveroilmoitus (siviililain 1240 a).

Notaarin laatimalla asiakirjalla todistetaan tosiseikka. Kyseessä on todistusvoimainen asiakirja: asiakirjan laatijan ilmoitusta on pidettävä oikeana. Notaari voi todistaa tiettyjä tosiseikkoja vahvistamalla asianomaisten henkilöllisyyden ja heidän esittämänsä tosiseikkaa koskevan väitteen. Notaarin laatiman asiakirjan sisältö on todistusvoimainen. Lisäksi virallisen asiakirjan päiväys on kiistaton. Virallisesti oikeaksi todistettu tosiseikka voidaan osoittaa virheelliseksi vain asiakirjan väärennystä koskevalla menettelyllä.

Tämä verkkosivu on osa [Sinun Eurooppasi](#) -sivustoa.

[Anna palautetta](#) sisällön hyödyllisyydestä.

■ Päivitetty viimeksi: 14/12/2020

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.